

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Územní plánování

Bakalářská práce

**Vývoj urbanistických návrhů pro východní
část sídliště Barrandov**

Jan Vedral

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jan Vedral

Územní plánování

Název práce

Vývoj urbanistických návrhů pro východní část sídliště Barrandov

Název anglicky

Development of masterplans for the eastern part of Barrandov residential estate

Cíle práce

Cílem práce je popsat vývoj úvah o kapacitách a urbanistickém uspořádání sídliště Barrandov v období 1970 – 1990.

Metodika

Student provede rešerši v oblasti teorie výstavby sídlišť a procesů realizace výstavby v období reálného socialismu. Na základě získaných poznatků vyhledá dokumentace vztahující se k rozvoji sídliště Barrandov. Při srovnávání urbanistických řešení prostoru sídliště Barrandov se zaměří zejména na důvody, které urbanisty a výkonné orgány města (investora výstavby) vedly ke změnám navrhovaných řešení.

Doporučený rozsah práce

do 50 stran textu doplněného adekvátními grafickými přílohami (plány, fotodokumentace)

Klíčová slova

Sídliště, rozvoj měst, Praha

Doporučené zdroje informací

GINCBERG, A., S., 1955: Průmyslová výstavba bytů: typové projektování obytných budov při průmyslových způsobech stavění. Práce, Praha

MAIER, K., 2012: Udržitelný rozvoj území. Grada, Praha

MUSIL, J., 1985: Lidé a sídliště. Svoboda, Praha

MUSIL, J., 1989: Občanské vybavení: územní principy racionálního rozvoje. VÚVA Praha

PALLA, V., LUNGA, J., 1960: Základní úkoly územních plánů rajónů. VÚVA Praha

ŠMEJKAL, J., VESELÝ, I., 1956: Obytný okrsek: pokyny pro navrhování a plánování obytných okrsků. VÚVA Praha

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. Vojtěch Novotný, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 5. 4. 2017

doc. Ing. Petra Šimová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 4. 2017

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 22. 04. 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně, pod vedením Ing. Vojtěcha Novotného, Ph.D. a že jsem uvedl všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpal.

V Praze dne 25. 4. 2017

.....

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Vojtěchu Novotnému, Ph.D. za odborné vedení a podnětné rady.

Abstrakt

Tato práce se zabývá vývojem sídliště Barrandov. Sídlíště se nachází v obvodu Prahy 5. Práce popisuje sídliště od prvního plánu v roce 1970 až po rok 1990. Věnuje se kapacitám sídliště, urbanistickému uspořádání a popisuje, jak se jejich řešení měnilo. Dále uvádí důvody změn, které vedly ke změnám navrhovaných řešení.

Klíčová slova

Sídliště, rozvoj měst, Praha

Abstrakt

This thesis deals with the development of the Barrandov housing estate. The residence is located in the district of Prague 5. The work describes the settlement from the first plan in 1970 to 1990. It deals with the housing estates, urban planning and describes how their solutions have changed. It also lists the reasons for the changes that led to changes in the proposed solutions.

Key words

Housing estate, urban development, Prague

Obsah

1. ÚVOD	10
2. CÍLE PRÁCE	10
3. METODIKA PRÁCE	10
4. LITERÁRNÍ REŠERŠE	11
4.1. SÍDLIŠTĚ	11
4.2. KDO ŽIJE V SÍDLIŠTÍCH?	12
4.3. ROZMÍSTĚNÍ BYTOVÉ VÝSTAVBY	12
4.3.1. <i>Obytný okrsek</i>	13
4.3.2. <i>Občanské vybavení okrsku</i>	13
4.4. FORMULACE RŮZNÝCH PROFESÍ ZABÝVAJÍCÍ SE TÍMTO JEVEM	14
4.5. 70. A 80. LÉTA	14
4.6. SÍDLIŠTĚ ZA NORMALIZACE	15
4.7. PLÁNOVÁNÍ V SOCIALISMU	16
4.8. PŘÍKLAD JIŽNÍHO MĚSTA	18
5. ANALYTICKÁ ČÁST	19
5.1. URBANISTICKÝ VÝVOJ	19
5.2. PLÁN ROKU 1970	21
5.2.1. <i>Vymezení území a současný stav</i>	21
5.2.2. <i>Hlavní faktory a záměry řešení</i>	21
5.2.3. <i>Komunikace a doprava</i>	23
5.2.4. <i>Bytová výstavba</i>	26
5.2.5. <i>Občanská vybavenost</i>	29
5.2.6. <i>Zeleň a rekreace</i>	32
5.3. PLÁN ROKU 1973	33
5.3.1. <i>Vymezení území a současný stav</i>	33
5.3.2. <i>Hlavní faktory a záměry řešení</i>	33
5.3.3. <i>Komunikace a doprava</i>	34
5.3.4. <i>Bytová výstavba</i>	35
5.3.5. <i>Občanská vybavenost</i>	35
5.4. PLÁN ROKU 1983	38
5.4.1. <i>Vymezení území a současný stav</i>	38
5.4.2. <i>Hlavní faktory a záměry řešení</i>	38
5.4.3. <i>Komunikace a doprava</i>	39
5.4.4. <i>Bytová výstavba</i>	42
5.4.5. <i>Občanská vybavenost</i>	44
5.5. PŘÍKLAD PO ROCE 1990	45
5.5.1. <i>Urbanistická struktura a architektura</i>	45
5.5.2. <i>Funkční využití</i>	46
6. VÝSLEDKY	46
6.1. ROK 1970	46
6.1.1. <i>Poloha území</i>	46
6.1.2. <i>Kapacita území</i>	47
6.1.3. <i>Urbanistické uspořádání</i>	47
6.2. ROK 1973	48
6.2.1. <i>Poloha území</i>	48
6.2.2. <i>Kapacita území</i>	48
6.2.3. <i>Urbanistické uspořádání</i>	48
6.3. ROK 1983	49

6.3.1. Poloha území	49
6.3.2. Kapacita území	50
6.3.3. Urbanistické uspořádání	50
6.4. DŮVODY ZMĚN	50
7. DISKUSE	51
8. ZÁVĚR	52
9. POUŽITÉ ZDROJE	53

1. Úvod

Bakalářská práce spadá do období největšího rozvoje naší bytové výstavby. Sídliště Barrandov jsem si zvolil z důvodu zajímavého řešení původních navržených plánů, které se postupem času měnily z různých důvodů. Moje práce se zabývá vývojem kapacit území a urbanistickém uspořádání během 70. a 80. let 20. století.

2. Cíle práce

Rešeršní část práce se bude zabývat pojmem sídliště, které bude charakterizováno a všeobecně popsáno v daném období. Dále vypracované teorie výstavby a procesů realizace v období reálného socialismu a příklad neblaze proslulé výstavby Jižního Města.

Hlavním cílem je popsat vývoj úvah o kapacitách a urbanistickém uspořádání sídliště Barrandov.

Analýza bude popisovat 3 plány, které se navrhovaly v letech 1970, 1973 a 1983. Budou popsány rozdíly vymezeného území, hlavních záměrů, komunikace, bytové výstavby a občanské vybavenosti.

Dalším cílem této práce budou uvedeny důvody, které vedly ke změnám v navrhovaném území.

3. Metodika práce

O sídlišti Barrandov jsem marně pátral na internetu, touto cestou jsem se dostal do několika slepých uliček, které nikam nevedly. Postupem času jsem se dopracoval k návštěvě úřadu Prahy 5, kde mi poskytli první dokument, který popisoval sídliště, ale ve špatném období, než je v mé práci. Nakonec jsem našel archiv útvaru rozvoje hlavního města Prahy s názvem Jehněčí Dvůr, kde jsem vyhledal všechny potřebné studie.

Ve svých analýzách se zaměřím zejména na vývoj urbanistických složek plánů navrhovaného sídliště. Budu sledovat, jak se měnilo jejich řešení a celkově je popisovat, abych získal přehled. Dané plány navzájem porovnáám a uvedu změny v kapacitě a urbanistickém uspořádání. Na závěr uvedu důvody těchto změn.

4. Literární rešerše

4.1. Sídliště

Výstavba nových obytných souborů, kterým se často mezi laiky, tak i mezi odborníky říká „sídliště“, patří nepochybně k jednomu z nejvýraznějších znaků socialistické výstavby měst a socialistické architektury.

Pro nejbližší období (od roku 1960) bude pravděpodobně kromě vnitřní dostavby na volných plochách nejdůležitější a nejčastější případ okrajového rozšiřování měst. V některých případech bude oprávněna i takzvaná výstavba „na zeleném“. Zejména tam, kde starší osídlení leží ve zcela nevhodných územních podmínkách, nemá možnosti dalšího vývoje pro přírodní nebo technické překážky apod. nelze tedy tento způsob zástavby přes jeho četné nevýhody zavrhnout.

Zdá se, že mezi tím, co se obecně považuje za typické sídliště, a tím, co je již pouze novější městskou čtvrtí, je celá řada přechodných stupňů. Na jedné straně takového kontinua si lze představit obytný útvar, který má všechny znaky, jež se vybaví při vyslovení slova „sídliště“.

Je to větší seskupení obytných domů na okraji města nebo i za jeho okrajem, často s nepřilíh dobrým dopravním spojením s ostatními částmi města. Sídliště je oddělené od starší zástavby volnými, dosud ještě nezastavěnými plochami, bývá ne zcela stavebně dokončené a terénní úpravy ještě probíhají. Obvykle je postaveno jednou stavební technologií, nejčastěji jde o panelovou výstavbu používající jednoho typového podkladu nebo jeho obměn. Velmi často není výškově diferencováno a ve způsobu zastavění převládají opakující se prvky, scházejí ulice a výrazné veřejné prostory jiného druhu. Zeleň, která byla uplatněna, není ještě vzrostlá a je i neudržovaná. Často scházejí důležité složky občanského vybavení nebo se teprve dostavují. Většinou je takový celek obydlen mladými lidmi z různých končin země.

Na druhé straně jsou však obytní celky, které mohou být rovněž veliké, nejsou však na okraji města, jsou dobře komunikačně dostupné, plynule navazují na starší části měst, jsou stavebně i jinak dokončené, zeleň je vzrostlá a dobře udržovaná, mají velmi dobrou úroveň občanského vybavení, které je z části v prvním podlaží obytných domů, je rozmístěno v uličních prostorech nebo i na náměstích, a vzhledem k postupné výstavbě jsou v daném celku zastoupeny několikeré stavební technologie.

Skladba obyvatelstva se již příliš neliší od běžné populační struktury a daném městě (Musil 1985).

4.2. Kdo žije v sídlištích?

Typickým rysem sídlišť je rovněž skutečnost, že jsou plánovaná a stavěná převážně pro průměrné rodiny v prvních fázích tzv. rodinného cyklu (Musil 1985).

Pro skladbu obyvatelstva sídlišť je typické, že tam převládají lidé, kteří žijí v rodinách, tj. ženatí muži a vdané ženy. Počet jednotlivě a mimo rodinu žijících osob je na sídlištích, zvláště v prvních fázích jejich vývoje, velmi nízký. Sídliště mají výrazně rodinný charakter. Pouze v hornických oblastech byla doplňována vyšším počtem mladých svobodných mužů (Musil 1985).

4.3. Rozmístění bytové výstavby

Musil vycházel ze zásady, že naše hustá sídelní struktura může (až na malé výjimky) plně saturovat požadavky na umístění bytové výstavby vyplývající z rozvoje a z rozmístění výrobních sil. Hustá sídelní struktura nám umožňuje velkou škálu výběru sídlišť pro rozmístění bytové výstavby.

Při výběru sídlišť pro umístění bytové výstavby je nutno dosavadní kritéria, ve kterých byly zdůrazňovány na prvním místě nejvýhodnější ekonomické otázky vlastní výstavby bez ohledu na další důležité faktory, které spoluurčují kvalitu bydlení, rozšířit zejména o hodnocení přírodních a ekonomických podmínek, ale i hygienických a psychických podmínek, vycházet z nových směrů a tendencí v rozvoji dopravy, energetiky, průmyslu, zemědělství atd. a zahrnout do výběru vždy větší počet sídel.

Návrh výběru sídlišť pro bytovou výstavbu se musí opírat o pečlivý rozbor historicky vzniklému systému sídlištní sítě, o komplexní rozbor možností a podmínek dalšího rozvoje, rekonstrukce a vybavení existujících sídlišť.

Při úvahách o rozmístění bytové výstavby v rajónu je účelné rozvíjet sídliště, která umožňují zajistit nejlepší vybavení a kulturní prostředí pro život obyvatelstva. Přitom je třeba sledovat také dostavbu a dokončování již rozestavěných sídlišť (Palla 1960).

4.3.1. Obytný okrsek

- Je část obytného území (územně ohraničená), která není obtěžována průběžnou, okrsku nesloužící dopravou všeho druhu a která vyhovuje dobře základním každodenním potřebám jeho obyvatel.

4.3.2. Občanské vybavení okrsku

- Slouží k uspokojování základních denních potřeb obyvatel:
 - Jako výživy
 - Výchovy předškolní mládeže
 - Hygienických potřeb
 - Společenských a kulturních potřeb
- Patří sem:
 - Mateřská škola
 - Jesle
 - Obchody (prodejny denních potřeb)
 - Služby
 - Restaurace
 - Zdravotnické středisko (u větších okrsků)
 - Kluby
 - Garáže

Okrsek má být hospodárně vybaven, aby obyvatelé, zvláště děti nebyly nuceni při cestě za denními potřebami křížit frekventované ulice. Velikost okrsku by měla být cca 6 - 12 ha optimálně 8 ha pro cca 2 000 obyvatel (Šmejkal, Veselý 1956).

4.4. Formulace různých profesí zabývající se tímto jevem

Výstavbou nových sídlišť jsme podstatně změnili obytné prostředí lidí a dali jsme jim dostatek slunce a zaručili dobré provětrávání. Postavily jsme byty slušného standartu podle zásady, že každý má stejné právo na dobré bytové podmínky. Usilovali jsme o to, abychom obklopili domy zelenými plochami, vyloučili z těchto ploch dopravu, zvýšili bezpečnost a umožnili obyvatelům dobrý odpočinek.

Avšak výsledky neodpovídaly vždy v plné míře našim záměrům. Nezvládli jsme ještě dostatečně zákonitosti, kterými se řídí průmyslová výstavba obytných domů. Stejně budovy, uspořádané stereotypním způsobem v prostoru, vedly ke vzniku jevu, který je označován jako monotonie sídlišť. (I) Začaly se také projevovat důsledky toho, že jsme ztratili smysl pro správné měřítko. Často se nám nepodařilo správně zvládnout prostor mezi domy, který se stal jakousi „zemí nikoho“.

(I) „Co nabízí občanu nový obvod? O čem hovoří tisíce nebo desítky tisíc obytných buněk slisovaných do stejných rovnoběžnostěnů postavených ve stejných řadách, jako by bylo zvlášť třeba podtrhnout jejich neodlišnost a množství... nové obvody představují ekologickou poušť; člověk je prochází dvakrát denně jako nějaké nezaplněné prostranství, jakousi překážku mezi svým obydlím a městem... i když je to na první pohled divné, zvlášť v nových obytných obvodech, kde domy v podstatě „plavou“ v prázdnu, člověk zde silněji pociťuje stísněnost než v městském centru“ (citováno podle: V. Matoušek, od mezinárodních kongresů moderní architektury (CIAM), v: Urbanita, 1978, č.3)

4.5. 70. a 80. léta

70. léta jsou zvána obdobím normalizace. A bývají také často nazývána obdobím šedí, jež charakterizuje atmosféru doby, doby znovu utažení poměrů ve společnosti. Nelze se divit, že rozsáhlé bytové soubory, které v té době vznikaly především na okraji Prahy, jdou ruku v ruce s touto symbolikou. Šedí paneláků je do dnešních dnů odstínem normalizace, komunismu. Během let 1971 - 1980 bylo na našem území dostavěno neuvěřitelné množství bytů - 821 000 bytových jednotek, což téměř odpovídá tomu, kolik vzniklo nově postavených bytů během předchozích pětadvaceti let, tedy v období 1945 - 1970 . Nová "města" (zejména Jižní město) jsou ukázkou kvantity a úkor kvality. Jak komentuje tuto skutečnost Jiří Musil: "Vznikl tak zvláštní typ městských útvarů, jakýsi kříženec industrialismu,

vulgarizovaného pojetí moderního urbanismu, socialistických představ o kultuře a nedostatečných finančních zdrojů."

V 80. letech v závislosti na sociologickém výzkumu mapuje sociolog Jiří Musil problematiku hromadné bytové výstavby a v roce 1985 vychází zásadní publikace Lidé a sídliště. Začíná kritika některých zjevných sídlištních neduhů. Celosvětový vliv postmoderny, snaha o zkvalitnění sídlištní architektury a technologický pokrok v panelové výstavbě (možnost tvorby rohových sekcí) napomáhají v návratu k tradičním formám. Je jasně patrná snaha o tvarové obohacení. Nejmladší pražské sídliště, Velká Ohrada, nakonec nejvýraznější svou formou, se jakoby vrací k blokové zástavbě Prahy 19. století.

V architektuře se pomalu prosazovaly styly skulpturalistické, brutalistické a novofunkcionalistické. Nicméně obliba funkcionalismu vzrostla až v letech devadesátých v souvislosti s postmoderními tendencemi. V sedmdesátých letech se na tento směr pohlíželo kriticky, neboť byl považován za původce onoho fádne univerzálního směru, který převládal v běžné stavební produkci.

4.6. Sídlíště za normalizace

Stavba sídlišť jako levná varianta avantgardních plánů řešila složitou bytovou otázku a vytvořila nový typ městské krajiny. Při této výstavbě se v masové míře uplatnila industrializace stavby za pomoci prefabrikovaných panelů. Masový nárůst sídlišť se časově přibližně kryje se začátkem normalizace. Utopické socialistické/komunistické představy ani ideologie marxismu-leninismu nedávaly konkrétnější návody pro plánování měst a urbanizaci obecně. Stavba sídlišť byla aplikací modernistických představ o nových městech, na které měly vliv utopické představy o ideálních městech. Tyto představy se měly prosadit za pomoci racionalizace prostoru, industrializace výroby a snahy o funkční rozdělení města podle jejich funkcí. Sídlíště za normalizace byly výrazně ovlivněny těmito myšlenkami, zároveň byly realizovány vzhledem k technickým a ekonomickým možnostem hospodářství, a ohledem na co nejrychlejší uspokojení špatné bytové situace. V padesátých letech bylo plánování bytů takřka ignorováno. Nově postavených bytů bylo během padesátých let velmi málo, situace se výrazně nezlepšila ani v letech šedesátých.

Upustilo se od stalinského historizujícího pojetí a otázka kvality bydlení se stala součástí socialistické ekonomiky. Teprve sedmdesátá léta přinesla masivní stavbu velkých sídlišť zejména na okrajích měst. V sedmdesátých letech vzniklo skoro stejně bytů jako za předchozích 25 let. Takto vzniklé nové městské soubory vytvořily nový typ městského prostoru, který byl již zcela součástí socialismu. Panelové bydlení se tak stalo nejvýraznější materiální památkou socialismu. Z dat o výstavbě a o počtu a věku rodin, které se stěhovaly do nových sídlišť, se dá říci, že do sídlišť se stěhovala zejména první generace lidí, kteří již neměli žádnou zkušenost s předchozím režimem.

I když se sídliště začaly stavět už před začátkem normalizace, jejich mohutný nárůst je spojen až se sedmdesátými lety. Výstavbou sídlišť s velkým počtem nových bytů se řešila špatná bytová situace, která provázela fakticky celé socialistické období. Zároveň přišla v době, kdy se podařilo plně využít potenciál (a vybudovat příslušný průmysl) prefabrikovaného stavění domů. Fakt, že se stavba sídlišť rozšířila právě na začátku sedmdesátých let je souběhem okolností v podstatě technického rázu (již zmíněná bytová problematika a rozvoj technologií). Zároveň však snaha režimu v rámci sociální smlouvy uspokojovat nároky obyvatel nemůže být zcela mimo zřetel. Bydlení je jedním z nejdůležitějších aspektů kvality života. „Bydlení bylo socialistickými režimy považované za jednu ze základních potřeb a za předmět osobního užívání“ (Ferenčuhová 2009: 101).

4.7. Plánování v socialismu

Utopická vize budování nového světa rovnosti se udržela i po nástupu komunistů k moci a rétoricky zůstala stejná. Takto popsali ideální socialistické města Demko a Regulska v roce 1987: „Zrušení soukromého vlastnictví, přesun privilegovaných vrstev a aplikace principů rovnosti v duchu marxistického socialismu radikálně změnil městské vzory. V oblasti bydlení je očekávání ne-diskriminujícího, ne-prostorově zvýhodňujícího bydlení obecně. Žádná sociální nebo pracovní skupina by neměla mít lépe nebo příznivěji umístěné sídelní místo, místa k bydlení by měla být distribuována náhodně. Podobně veřejné služby, včetně dopravy by měli mít stejnou kvalitu a dostupnost“.

Podstatným prvkem pro městské plánování v socialismu byla kategorie středisek. Ta se od konce padesátých let ve východním bloku stává základem plánování. Skrze ni mohla být realizována představa o rovnosti a vyrovnávání rozdílů. Každá jednotka (středisko) měla v sobě určitý počet lidí a musela mít předepsaný počet sociálních služeb, míst k parkování, dostupné vzdělání všech úrovní, kulturu apod. Toto mělo zajišťovat adekvátní a rovný přístup ke službám.

„Nástrojem této koncepce se mělo stát vytvoření sítě „střediskových sídlišť“ tří základních stupňů: středisek místního významu, středisek obvodního významu a středisek oblastního významu“ (Musil 2002: 267). V Československu byly tedy střediska tří typů. Nejmenší měly zajišťovat základní osobní a společenské potřeby. Obvodní měly zajišťovat již všechny potřeby lidí včetně práce. Na tyto střediska druhého typu by byly napojeny střediska prvního, aby každý měl zajištěnou kompletní dostupnost služeb v přiměřeném dosahu. Nejvyšší typ oblastní střediska měla zajišťovat specializované instituce typu nemocnic a vysokých škol.

V kombinaci s prefabrikovaným bydlením v podobě paneláků, které ve východním bloku začalo převládat od šedesátých let, se střediska staly obzvlášť vhodným způsobem výstavby socialistických měst. Kombinace základních jednotek do větších celků měla zajišťovat i specializovanější služby pro všechny. Idea prefabrikovaného domu (Corbussierovy „Továrny na bydlení“) našla své pokračování ve větším celku sídliště. Sídlíště byla ještě v šedesátých letech tvořena s určitou kreativitou a diverzitou, postupem času však převládla uniformita (Smith 1996: 75-76). Prefabrikovány – díky koncepci velkokapacitních sídlišť - tak mohly být nejen jednotlivé domy, ale celá městská území s předepsanými nejen metry čtverečními obytného prostoru ale i metry čtverečními prodejní plochy a počet míst v kulturních zařízeních.

4.8. Příklad Jižního Města

V sedmdesátých a osmdesátých letech došlo k zastavění většiny volných ploch ve vnitřní Praze a bylo třeba najít nové velké prostory pro další výstavbu, pročež byl Územním plánem z roku 1964 vytipován prostor mezi obcemi Chodov a Háje, kde v podstatě na zelené louce začalo vznikat neblaze proslulé Jižní Město architektů Jana Krásného a Jiřího Masovského, které se stalo ukázkou všech nešvarů panelových sídlišť. Původní plán zahrnoval čtyři samostatné čtvrti – Háje, Opatov, Litochleby a Chodov, pro celkový počet 80 000 obyvatel. Jednotlivé části měly být odlišně architektonicky pojaté, což by zajistilo rozmanitost tak velikého projektu, avšak realizace se velmi posunula od původních plánů.

Počáteční vcelku kvalitní plány byly špatně realizovány. Noví nájemníci se na sídliště stěhovali ještě v době, kdy stavba a zejména její okolí nebyly dokončeny. Chyběla zde také občanská vybavenost v podobě obchodů, jeslí, lékařské ordinace atd. Bezútěšnost takového prostředí zachytila režisérka Věra Chytilová ve filmu z roku 1979 *Panelstory – aneb jak se rodí sídliště*. Zásadním problémem Jižního Města se stala neschopnost udržet výchozí koncepci v průběhu výstavby, což bylo zapříčiněno jednak dlouhým obdobím realizace, kdy mezi prvními návrhy z šedesátých let a dokončením sídliště uplynulo dvacet let, ale také politickými změnami, které podobu projektu výrazně ovlivňovaly. To se projevilo například opakovaným navýšením požadovaného počtu bytových jednotek nebo výběrem dodavatele materiálu.

5. Analytická část

5.1. Urbanistický vývoj

Území, na kterém se dnes sídliště Barrandov nachází, bylo vždy zemědělskou krajinou. Již před 6 tisíci lety začalo osidlování v okolí této lokality. Typickým zdrojem obživy bylo v té době pastevectví, které mělo vliv na budoucí vývoj celého území. Osídlení se soustředilo na několika místech, které byly základem pozdějších obcí se svým zemědělským zázemím. Kolem 16. a 17. Století zde bylo postaveno několik typů významných staveb jako statky a mlýn. Další vliv na rozvoj území mělo dokončení Buštěhradské železnice v roce 1872 (Praha - Hostivice). Železnice a její romantické okolí přinesly tomuto úseku velkou popularitu.

V předválečném období nastal další rozvoj obcí. V této době, kdy se začínají stavět v okolí obcí podél komunikací a cest nové objekty blíží se svým charakterem více rodinným domkům venkovského typu. Vznik a výstavba Starého Barrandova je pro tuto dobu nejvýznamnější. Nad Vltavou vzniká nová luxusní vilová čtvrť v sousedství filmových ateliérů. Mezi Starým Barrandovem a Slivencem uprostřed polí vzniká Pražská čtvrť se zástavbou typickou pro první republiku.

Během války obce stagnují a rozsáhlejší výstavba začíná opět až v poválečném období, největší rozvoj zaznamenává Slivenec a Pražská čtvrť. Holyně a ostatní obce zůstávají téměř ve své původní podobě. Kolem 70. let je vedle Starého Barrandova rozsáhlý areál Filmového studia. Nezbytnost propojení vyšší silniční sítě Prahou ve směru východ západ vyvolala nutnost výstavby komunikace. Příprava a začátek realizace Výstupní Barrandovské komunikace je zahájena současně s přípravou Nového Barrandova. V 80. letech je započato s výstavbou Barrandovského sídliště.

Dochované mapy do roku 1990:

Obr. č. 1: Vývoj území 1

Rok 1920

Rok 1938

Rok 1948

Zdroj: vlastní práce ze studie roku 1993

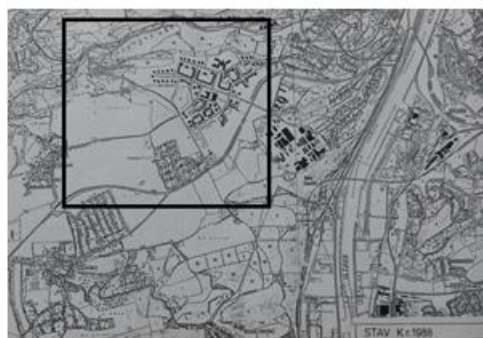
Obr. č. 2: Vývoj území 2

Rok 1969

Rok 1986

Rok 1988

Zdroj: vlastní práce ze studie roku 1993

5.2. Plán roku 1970

5.2.1. Vymezení území a současný stav

Území je na severní straně ohraničeno Prokopským údolím a Dalejského potoka, které má být postupně přeměněno v přírodní rezervaci. Na západě je území vymezenou hranicí města Prahy, na jihu silnicí č. III – 1155 (Sliveneckou). Předběžně stanovená východní hranice řešeného území byla v průběhu práce posunuta k východu ta, že navrhovaná zástavba plynule navazuje na stávající vilovou zástavbu.

Území má jednu z nejzdravějších klimatických poloh ve městě, což částečně vyvažuje některé jeho nevýhody, jako je například mírný severní sklon terénu.

Ačkoli území postrádá vzrostlou zeleň většího rozsahu, poskytuje možnost styku s přírodními útvary Chuchelského háje a Prokopského – Dalejského údolí s plánovanými zařízeními pro rezervaci.

Většina uvažovaného území jsou pole, na severu a na východě území hraničí s lesními porosty, vedou se zde silnice a MHD je obstarávána dvěma autobusovými linkami.

Na území zasahují okraje stávající vilové zástavby a je zde postavena nová čerpací stanice vodovodu. Jinak je území bez zástavby trvalého charakteru, jen několik chat, zahrádkářská kolonie a provizorní obytný objekt.

5.2.2. Hlavní faktory a záměry řešení

Dopravním řešením daný výstupu na plošinu, přijatelná docházková vzdálenost a možnost výškové zástavby spoluurčily umístění hlavního centra v souladu se směrným plánem Prahy.

Centrum je navrženo jako kompaktní stavba s podnoží pěších teras, využívajících terénu. V terasách jsou umístěny kryté halové garáže, příslušné podzemní části vybavení budov, část technických služeb města a technické vybavení pro centrum a přiléhající obytnou zástavbu. Terasy tvoří ulice a náměstí, kolem nichž jsou soustředěny výškové bytové domy s převážně malými byty, občanské vybavení celého sídliště a vybavení okrskové pro přiléhající obytnou zástavbu.

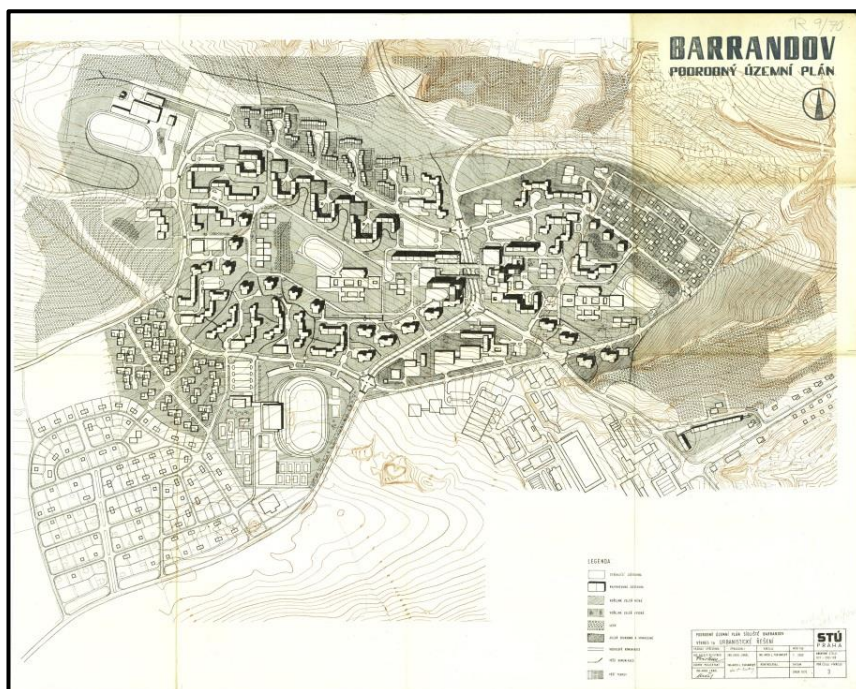
Centrum tvoří současně spojovací článek východní a západní části sídliště na pěší páteři, křížící mimoúrovňově Sliveneckou komunikaci, odchýlenou v krátkém úseku na západ od stávající silnice. Tímto zvětšením východní části území a použitím zvýšené zástavby se jeví záměr zvýšit počet obyvatel východní části včetně stávající zástavby na cca 5000. Takto vznikne okrsek odpovídající atrakčnímu okruhu osmnáctitřídní základní školy.

Západní okrsek má včetně “Pražské čtvrti“ cca 8000 obyvatel. Nová výstavba s kapacitou cca 7000 obyvatel odpovídá okruhu čtyřiaadvaceti třídní základní školy.

Oba okrsky jsou koncipovány jako prstenec převážně čtyřpodlažní bytové zástavby, obemykající klidný parkový parter se školami, mateřskými školami a jeslemi. Dopravu obstarává obvodová komunikace, uvnitř území jsou pěší a vozidlové komunikace odděleny.

Vnější stavby obvodových komunikací jsou sportovní zařízení, výzkumný ústav, požární stanice, komunální služby, domov důchodců a dvě skupiny rodinných domků.

Obr. č. 3 Urbanistické řešení 1970

Zdroj: studie roku 1970

Kompoziční záměr vychází z provozních a funkčních závislostí shora uvedených. Organický půdorys nesouměrného tvaru “motýla“ souvisí s dopravní kostrou a je podtržen soustředěním hmot v ose. Vyvrcholením a dominantou sídliště je dvojice výškových obytných domů v centru. Pádnost a měřítko hmot se zmenšují v západním i východním prstenci čtyřpodlažních řadových domů a na obou stranách ansámbli končí drobnou zástavbou rodinných domků nových i stávajících. Toto jednoduché schéma chce navodit přehlednost a dobrou orientaci v sídlišti při zachování odlišnosti výrazu jednotlivých skupin obvodového pásu bytové výstavby.

Na jižní straně hlavní osa komunikace míří na výrobní areál, podobně jako stará osa východní části Barrandovského souboru.

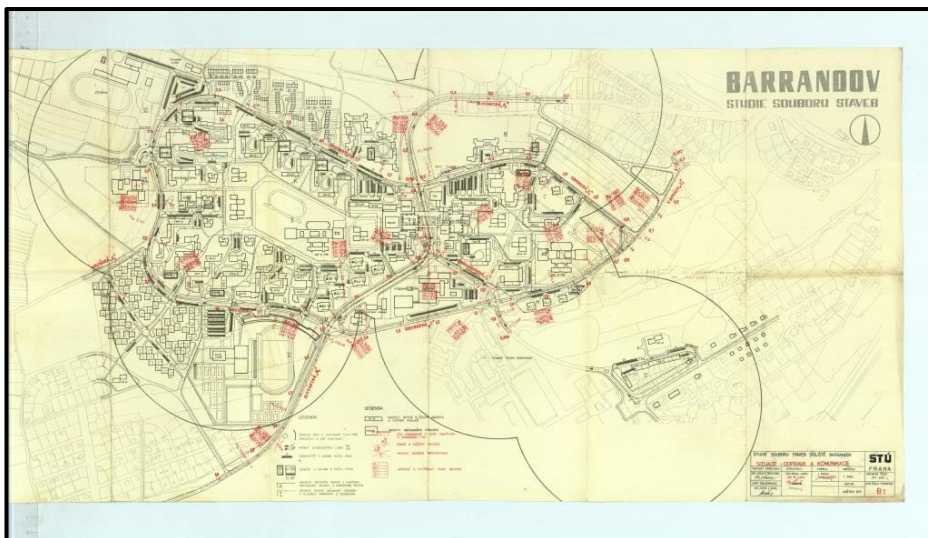
Zprostředkující článek a zachycení pohledu v ose hlavní komunikace tvoří výzkumný ústav.

5.2.3. Komunikace a doprava

Vymezené území nenabízí větší nabídku pracovních příležitostí, z toho důvodu, lze očekávat velkou vyjížďku za prací i do vyšších center vybavenosti. Mimořádně důležité je proto dopravní spojení s městem a s vyššími centry vybavení jednak na Smíchově a v Jihozápadním městě.

Závěr z této situace je takový, že nejekonomičtějším řešením se jeví napojit sídliště na plánovaný městský komunikační okruh, který by splňoval vedle jiných současně i všechny dopravní funkce životně důležité pro sídliště Barrandov. Při neuskutečnění této komunikace, by bylo na místě uvažovat o podstatné redukci velikosti sídliště.

Obr. č. 4: Komunikace a doprava

Zdroj: studie roku 1970

Vnější

Území nemá vyhovující spojení s vnitřní Prahou ani s Jihozápadním městem. Dvě stávající výstupní komunikace (Barrandovská a Slivenecká) nemají vyhovující parametry. Ve výhledy by sloužit jako sběrné a obslužné komunikace pro přilehlou stávající zástavbu.

Proto hlavním úkolem dopravní řešení bylo navrhnout optimální komunikační napojení sídliště na vnitřní město. Bylo zpracováno a vyhodnoceno několik variant a byly předloženy k posouzení na poradě vedení ÚHA města Prahy, která doporučila ulici s přechodem na trasu městského okruhu, vedoucí úbočím Prokopského údolí jižně od Hlubočep na most přes Prokopské údolí, navrhovaný jak v PÚP Prokopské údolí, tak v koncepci Jihozápadního města, ve střední zářezové poloze s demolicí několika rodinných domků.

Protože se v aktualizovaném SÚP Prahy s výstavbou tohoto úseku okruhu počítá až po roce 1985, je nutno řešit pro sídliště Barrandov ještě druhou, do výstavby okruhu hlavní výstupovou komunikaci Sliveneckou. Barrandovská silnice zůstane přitom jako další výstup, během rekonstrukce Slivenecké jako jediný i pro MHD.

Pro vnější vazbu sídliště Barrandov na důležité výpadové směry se uvažuje napojení hlavní páteře sídliště a další stávající i výhledové zástavby v trase Slivenecké silnice na plánovaný silniční okruh H/1 jižně od Slivence. Toto připojení je možno

zdůvodnit nejen potřebou napojení nového sídliště a areálu filmových ateliérů na okruh, ale i kratším napojením Velké Chuchle ve směru k západu, přičemž je dostatečná vzdálenost sousedních křižovatek na okruhu cca 4-5 km. Tato křižovatka je v návrhu silničního okruhu. Pro všechny tyto okolnosti a s ohledem na další funkce okruhu je žádoucí je urychlené řešení, odsunutí výstavby okruhu za rok 1985 podstatně zhoršuje dopravní situaci celého území.

Vnitřní

Koncepce vnitřní komunikační sítě vychází z vazby na uvažovanou vnější dopravní síť. Hlavní osu a páteř sídliště tvoří Slivenecká ulice jako sběrná městská třída "B1" navazující směrem ku Praze na upravený hlubočepský a na starý barrandovský výstup, ve výhledu pak i na městský okruh. Tato páteř prochází přímo centrem nového sídliště. Na páteřní komunikaci navazuje prodloužená Barrandovská ulice ve stávající trase, v konečné fázi podél nového pozemku administrativní budovy ateliérů. Tato komunikace spojuje staré sídliště Barrandov s novým centrem a nabývá tak významu sběrné komunikace "B2".

Vlastní rozvedení dopravy k obytné zástavbě sídliště pak zprostředkuje obvodní obslužná komunikace významu C1 a to buď přímo nebo prostřednictvím krátkých přístupových komunikací významu C2 smyčkových s ukončením točnou nebo obratištěm.

Obvodová komunikace je využita oboustranně, kromě bytové výstavby jsou na ni napojeny i přístupy k vyšší vybavenosti.

MHD

Pro zpřístupnění sídliště Barrandov městskou hromadnou dopravou se navrhuje dvě autobusové linky.

V sídlišti jsou stanice rozmístěny na obvodové komunikaci tak, aby doba pěší docházky z bydlíště k nim nepřestoupala nikde déle než 5 minut a ležely na spádu obyvatel k vybavenosti. Hlavní centrum bude obsluhováno oběma linkami, vedenými půlkruhem proti sobě, konečná stanice obou linek je blíže jezdeckého střediska a domova důchodců.

Doprava v klidu

Je vyjádřena nároky na odstavování a parkování vozidel mimo jízdní pruhy vozovky a to pro občanskou vybavenost a pro soukromá vozidla obyvatel. Potřebný počet stání nebyl ustanoven na základě jednotného stupně motorizace, ale podle charakteru zástavby jednotlivých skupin a kolísá podle velikosti bytů ve skupinách, což odpovídá skutečné potřebě. V sídlišti se celkem navrhuje 3000 stání.

Železniční doprava

Sídliště není obsluhováno železniční tratí.

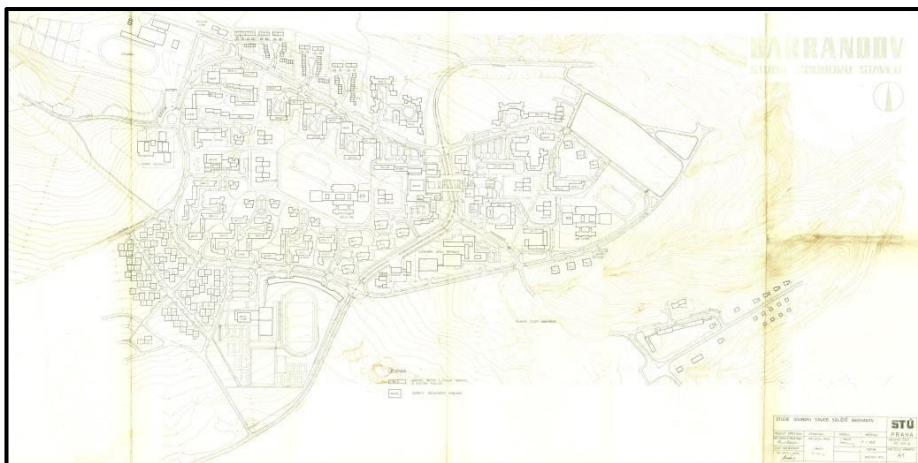
5.2.4. Bytová výstavba

Důvody okolí a přání uživatelů družstevních bytů vedly k omezení výšky bytové zástavby na průměr 4,4 podlaží. Za této okolnosti umístění 3000 bytů lze považovat za horní mez využití staveniště. Návrh PÚP počítá s průměrným bytem pro 3,47 obyvatel včetně rodinných domů a s celkovým počtem asi 10500 obyvatel sídliště.

Způsob zastavění

Základní koncepcí sídliště je obvodový pás zástavby podél komunikace, členěný na menší skupiny o 200-300 bytech. Většinou jde o 3-5 podlažní domy, které se k centru zvyšují na 6-9 podlaží. Tento pás člení z jedné strany vznikající dopravně-hospodářské prostory, které jsou vystřídány obytnými prostory zeleně a dětských hřišť, zasahujícími sem z vnitřního proměnného pásu, obíhajícího areály škol.

Obr. č. 5: Studie souboru staveb 1970

Zdroj: studie roku 1970

Tyto skupiny jsou tvořeny třemi druhy objektů:

- Na severozápadě to jsou řadové domy, obklopující komunikační dvory
- Na jihozápadě a severovýchodě nepravidelné bloky z tříbytových sekcí s velkými lodžiemi, doplněné bodovými domy
- Na jih od centra to jsou krychlové domy s pěti byty v podlaží

V centru tvoří bytové domy kompaktní celek s podnoží občanského vybavení. Jsou to dva výškové domy tvary T s jižním chodbovým křídlem a deskové domy schodišťové nebo sendvičové o 8 podlažích, jsou-li v 8 podlaží vstupy do mezonetů, tak o 9 podlažích. Domovní příslušenství je u těchto domů v technických podlažích. U čtyřpodlažních domů jsou v 1. podlažích jak byty, tak příslušenství, potřebné pěší průchody pro spojení dvorových prostorů se zelení a pro přístup ke garážím.

Druhy bydlení a formy investiční výstavby

Program bytové výstavby byl upřesněn na poradě ÚHA města Prahy a bylo rozhodnuto, že všechny byty budou provedeny dodavatelským způsobem. U bytů I. a II. kategorie se počítá s tím, že část, zejména ve vstupních podlažích domů, bude vhodnou úpravou navržena pro staré lidi.

Charakter sídliště a jeho specifické podmínky vedly k navržení většinou nízkopodlažní zástavby s dostatkem zeleně a takových forem domů, které by se i při zástavbě více bytovými domy blížili charakteru zahradního města. Průměrná podlažnost je 4,4, kterou ovlivňuje zvýšená hladina obytných budov centra.

Tab. č. 1: Navrhované počty bytů 1970

Navrhované počty bytů a obyvatel v sídlišti:							
Kategorie bytů	Bytové domy		Rodinné domy		Celkem sídliště		Skladba bytů v %
	Počet bytů	Počet obyvatel	Počet bytů	Počet obyvatel	Počet bytů	Počet obyvatel	
I	242	242	-	-	242	242	8,06
II	399	798	-	-	399	798	13,26
III	812	2436	-	-	812	2436	27,05
IV	1018	4072	-	-	1018	4072	33,95
V	319	1595	-	-	319	1595	10,62
VI	20	120	192	1152	212	1272	7,06
Celkem	2810	9263	192	1152	3002	10415	100

Zdroj: vlastní ze studie roku 1970

Skladba kategorií bytů

Vzhledem k tomu, že na sídlišti se počítá většinou s nízkou komfortnější zástavbou a jelikož je území klimaticky vhodné, mělo by být počítáno především s bydlením pro rodiny s více dětmi, navrhuje se průměrný byt včetně rodinných domů pro 3,47 obyvatel.

Standart

Pro sídliště Barrandov, kde bude bytová výstavba na velmi hodnotném a obtížnou inženýrskou přípravou zhodnoceném staveništi realizována až po roce 1975, není vhodné počítat s minimálními byty. Proto při uvažované maximální rozumné hospodárnosti se navrhuje volit pro toto sídliště výhledový standart bytových domů, předpokládaný pro léta 1975-1980, pro byty:

Tab. č. 2: Standart bytů 1970

Standart bytových domů:						
Kategorie	I	II	III	IV	V	VI
Užitková plocha v m ²	29	40	62	73	83	91

Zdroj: vlastní ze studie roku 1970

Tento standart umožňuje již uplatnit alespoň částečně prvky diferenciací funkcí a současně zlepšit nevyhovující výměry příslušenství bytů dnešních typů.

Tab. č. 3: Navrhovaný standart 1970

Navrhovaný standart:			
	Bytové domy	Rodinné domy	Celkem
Průměrný byt	3,296 osob	6,00 osob	3,469 osob
Pu m ²	62,08	123,24	66
Pzo m ²	99,24	160,22	103,14

Zdroj: vlastní ze studie roku 1970

5.2.5. Občanská vybavenost

Základní vybavení

V sídlišti je zahrnuta především občanská vybavenost doprovázející bydlení v rozsahu každodenních potřeb (okrsková) a zčásti občasných potřeb (celosídlištní – obvodní). Rozlišení těchto dvou stupňů není jednoznačné, protože velikost a samostatná poloha sídliště vyžadují některá zařízení nad okrskového charakteru, zatímco okrskové vybavení obchodu a služeb se koncentruje v hlavním centru více než v centru podružném a stává se tak atraktivní pro celé sídliště. Podružné středisko v západním okrsku, zabezpečující základní vybavení v docházkové vzdálenosti do 400 metrů, se omezuje na samoobslužnou prodejnu základních potravin pro 4500 obyvatel a hostinec. Ve východní části se nenavrhuje žádné další podružné středisko z důvodu nedostatečné koncentrace obyvatel. Proto byla zvětšena samoobsluha v hlavním centru na zařízení pro 6000 obyvatel se specializovanými prodejny

potravin a tabáku a pro okrajovou zástavbu mimo okruh docházky 400 metrů a pro stávající rozptýlenou vilovou zástavbu ponechány 3 stávající prodejny.

Nenavrhuje se hotel a v hlavním centru je pouze střediskový závod restauračního stavování, sdružující restauraci s kavárnou se salonky pro potřeby obyvatel, tak hostinec a prodejnu.

Obchod s průmyslovým zbožím je soustředěn v hlavním centru, v prodejním středisku, zahrnující prodej textilu, obuvi a domácích potřeb.

Rovněž služby obyvatelstvu jsou soustředěny v hlavním centru. Podle jednání s příslušnými odbory nelze v současné době zabezpečit provoz služeb v plném rozsahu. Doporučuje se proto při návrhu centra pamatovat na možnost jejich pozdějšího rozšíření.

Občanská vybavenost kromě škol a prodejen potravin se uvažuje asi pro 13000 obyvatel.

Tab. č. 4: Program prostorů 1970

program prostorů	
I. etapa	II. etapa
kadeřnictví	rozšíření kadeřnictví
sběrna oprav	prádelna
úklidová služba	krejčovství
sběrna chemického čištění	opravnu elektrospotřebičů
mandlovna	žehlírnu
zasklívací služba	rozvážková služba
květinářství	autoservis
stavebnictví	
galanterie	

Zdroj: vlastní ze studie roku 1970

Školství

Troje jesle jsou navrženy též jako samostatná zařízení s kapacitou 11,5 míst na 1000 obyvatel.

- Ve východním okrsku jsou jesle pro 50 dětí
- V západním okrsku jsou dvě takto zařízení umístěna na pozemku vedle sebe a využívají společného hospodářského objektu.

Pět mateřských škol, které jsou navrženy jako samostatná zařízení s kapacitou 37 míst na 1000 obyvatel.

- V západním okrsku jsou dvě školy, každá pro 120 dětí a jedna škola pro 60 dětí, která bude sloužit z části též přiléhající zástavbě "Pražské čtvrti".
- Ve východním okrsku je jedna škola pro 120 dětí a jedna škola pro 60 dětí, která bude sloužit zčásti přiléhající zástavbě Barrandova.

Navrženy dvě základní školy, které odpovídají ukazateli 140 žáků na 1000 obyvatel.

- 18. třídní pro východní okrsek s cca 5000 obyvateli včetně stávající vilové zástavby
- 24. třídní pro západní okrsek s cca 7000 obyvateli v nové zástavbě (bez Pražské čtvrtě)

Tělovýchovu a sport

Na pozemcích obytných domů se navrhuje hřiště pro děti předškolního věku a na okrajových plochách hřiště pro školáky v celkové výměře 1 m²/obyvatele. V okolí je rozsáhlé přírodní území, které ve vyhrazených částech bude atraktivní plochou pro volnočasové aktivity.

Sportovní areál pro zájmy dospělých zahrnuje:

- Stadion s hledištěm pro 1500 diváků
 - Hřiště
 - Kopaná
 - Košíková 2x
 - Vybíjená 8x
 - Tenis 8x
- Kluziště
- Tělocvična 2x
- Krytý plavecký bazén
- Komunikace, zeleň
- Parkoviště

Nadsídlíštní zařízení

- Domov důchodců s kapacitou 130 lůžek v západním okraji sídliště
- Krytá jízdárna s hledištěm pro 1000 diváků u Klukovického údolí
- Výzkumný ústav dopravní je umístěn mezi sídlištěm a Filmovým studiem
- Automatická telefonní ústředna pro 10000 přípojek v centru sídliště
- Obvodní požární stanice západně od Výzkumného ústavu dopravního

5.2.6. Zeleň a rekreace

Vzhledem k blízkosti Dalejského - Prokopského údolí, které má být přeměněno v rozsáhlou přírodní a rekreační oblast a blízkosti Chuchelského háje se v sídlišti nenavrhuje rozsáhlejší parková plocha. Avšak hygienickou funkci soustředěné zeleně zastoupí pozemky škol a dětských zařízení, obemknuté náročněji zahradnický upraveným promenádním pásem, který ústí na terasy hlavního centra. Na severním a západním okraji sídliště se doporučuje rozšířit stávající zalesnění o nové plochy tak, aby souvislé přírodní území Prokopského a Klukovského údolí dosahovalo až k sídlišti.

5.3. Plán roku 1973

5.3.1. Vymezení území a současný stav

Území je na severní straně ohraničeno horním okrajem Prokopského údolí, které má být postupně přeměněno v přírodní rezervaci.

Na jihu je území vymezeno areálem filmových ateliérů včetně rezervních ploch a exteriérů na západní straně filmového studia a chráněným územím Chuchelského háje.

Na východě území navazuje na stávající vilovou zástavbu, na západě tvoří ukončení obce Slivenec a Holyně.

Území zpracované podrobným územním plánem zaujímá plochu přibližně 480 ha. Ovšem území určené pro bytovou zástavbu je podstatně nižší vzhledem k tomu, že zájmy Barrandovských ateliérů nedovolují zastavit některá vhodná území.

Na východní části je území zastavěno vilovými čtvrtěmi Barrandov a V Bokách. Na západním okraji je obec Slivenec, Pražská čtvrť a Holyně. Mezilehlé území je bez zástavby trvalého charakteru. Je zde jen provizorní obytný objekt, několik chat a dvě zahrádkářské kolonie.

Územím probíhají dvě silnice, MHD je obstarávána dvěma autobusovými linkami. Nacházejí se zde dva vodojemy a čerpací stanice.

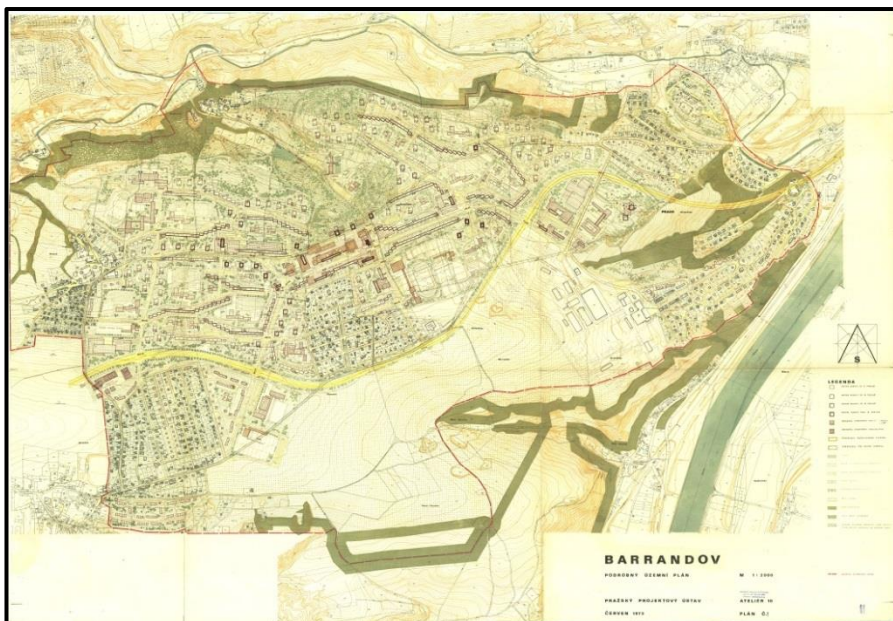
5.3.2. Hlavní faktory a záměry řešení

Území je Pražskou čtvrtí rozděleno do dvou částí a to východní a západní. Mezi nimi je pod Pražskou čtvrtí umístěno hlavní centrum a po bocích dvě lokální centra.

Hlavní centrum je současně položeno na hlavní obslužné komunikaci, která odbočuje z přístupové komunikace, na východě prochází sídlištěm ve směru východ západ a opět zaústíuje do obvodní komunikace.

Hlavní centrum je řešeno jako více úroňové nejen z provozních důvodů, ale využívá i terénního poklesu.

Obr. č. 6: Urbanistické řešení 1973

Zdroj: studie roku 1970

Zástavba je převážně osmipodlažní, ale ve velké míře je používáno i čtyřpodlažní zástavby. V okrajových částech, především na horním okraji Prokopského údolí jsou v převážné míře navrhovány bodové domy, což umožňuje proniknutí zeleně mezi domy a tím i změkčení dálkových pohledů. V centru je použito několik vysoko podlažních objektů naznačujících dominantní polohu centra.

5.3.3. Komunikace a doprava

Hlavní přístupová komunikace je vedena z odbočky na výpadovou komunikaci Praha-Zbraslav přes Zlíchov a kolem vilové čtvrti V Bokách.

Komunikace je řešena tak, že vytváří vlastní obchvat obytného útvaru, který zaústíuje do vnějšího pražského okruhu. Tato komunikace má po určitou dobu plnit úlohu základní komunikační sítě(ZAKOS), trvá se na důsledném mimoúrovňovém řešení všech střetnutí s pěší dopravou na sídlišti.

Z přístupové komunikace vedou do sídliště obslužné komunikace významu C, které zajišťují potřebnou dopravu pro obyvatele tohoto útvaru.

5.3.4. Bytová výstavba

S ohledem na okrajovou polohu území v obraze města a jeho klimatické kvalita s tím související lepší rekreační podmínky a dostupnost krajiny, je toto území mimořádně výhodné pro bydlení většího počtu rodin s dětmi.

V nové výstavbě uceleného souboru je počítáno celkem s 8489 byty, které jsou navrhovány v domech řadových o čtyřech, šesti, osmi, deseti a dvanácti podlažních, dále v domech bodových o čtyřech, šesti a osmipodlažních a v domech věžových o dvanácti a čtrnácti podlažích. Na území jsou kromě bytových domů situovány ještě domy hotelového bydlení s 350 byty a svobodárny s 3000 lůžky.

Tab. č. 5: Byty 1973

Kategorizace a počty bytů				
Kategorie	m ²	Skladba bytů v %	Počet bytů	Počet obyvatel
I	28	7	594	2079
II	40	14	1189	4161
III	60	25	2122	7427
IV	71	36	3056	10696
V	81	13	1104	3864
VI	89	5	424	1484
Celkem	-	100	8489	29711

Zdroj: vlastní ze studie roku 1973

Průměrná podlažnost vychází na 6,8 podlaží a průměrný byt se navrhuje pro 3,5 obyvatel.

5.3.5. Občanská vybavenost

Při navrhování občanské vybavenosti byla brána v potaz i přiléhající bytová zástavba v obci Slivenec, Klukovice, Holyně, V Bokách a dosavadní vilová čtvrť Barrandov. V těžišti bytové zástavby je uvažováno čtvrťové centrum s nad okrskovou vybaveností doprovázená dvěma lokálními nákupními centry. Spád území za vyšší vybaveností je předpokládán do centra Anděl a za vyššími vybavenostmi do celopražského centra. Po stránce vybavenosti není uvažován v podstatě žádný vztah vzhledem k předělu Prokopským územím mezi novým Barrandovem a Jihozápadním městem.

Tab. č. 6: Vymezení služeb 1973

Obchod a stravování		Služby			
Čtvrtové centrum	Okrsková centra 2x	Čtvrtové centrum	Okrsková centra 2x	Mimo centra	
Obchodní dům se specifickými prodejny	Prodejna základních potravin	Kadeřnictví	Hodinářství	Kadeřnictví	Benzínová pumpa
Velkoprodejna potravin 2x	Hostinec	Kosmetika	Žehlení a mandl	Krejčovství	Autoservis
Restaurace	Tabák	Krejčovství	Půjčovna nářadí	Čistírna	
Jídelna		Zakázková obuv	Pohřební služba	Žehlení a mandl	
Vinárna		Fotoateliér	Malířství	Zasklívací služba	
Hostinec		Čistírna	Květinářství	Elektro	
		Nábytek	Zámečnictví	Drobná údržba	
		Opravařství	Zasklívací služba	Instalatérství	

Zdroj: vlastní ze studie roku 1970

Sociální zabezpečení

Domov důchodců o kapacitě 250 – 350 míst je umístěn na jižním okraji nové zástavby při obci Slivenec.

Zdravotnictví

Poliklinika s 9 zdravotními obvody, lékárnou a oční optikou je umístěna ve čtvrtovém centru (na jeho okraji) v blízkosti stanice autobusů. V rámci programu polikliniky jsou samozřejmě uvažována veškerá speciální zdravotnická zařízení běžná v poliklinice tohoto typu.

Školství

- Čtyři objekty jeslí s kapacitou 10 dětí na 1000 obyvatel. Navrženo je 280 míst po 70 dětech.
- Devět navržených mateřských škol s kapacitou 37 dětí na 1000 obyvatel, kapacita 1080 míst po 120 dětech.
- Pět základních škol o 24 třídách s ukazatelem 160 dětí na 1000 obyvatel s určenou kapacitou 4800 míst.
- Navrhuje se i gymnázium s kapacitou 360 míst o 12 třídách s ukazatelem 10 žáků na 1000 obyvatel.

V severozápadním okraji sídliště se navrhuje učiliště a internát s ubytovací kapacitou 1000 lůžek, z nichž bude 600 jako svobodárna.

Kultura

- V obvodovém centru je umístěno společenské středisko, klubovny a kino pro 500 diváků.
- V okrskových centrech jsou malá společenská střediska

Tělovýchova a sport

Hlavní sportovní soubor je situován jihovýchodně od čtvrt'ového centra a obsahuje atletickou dráhu, fotbalové hřiště a další vybavení pro sportovní účely. V hlavním objektu je tělocvična, sportovní hala a administrativa.

Další areál je umístěn v jihozápadní části zástavby, který obsahuje tenisové dvorce a další menší hřiště a sousedí s krytou jízdárnou a jezdeckým kolbištěm.

Severovýchodně se navrhuje plavecký stadion s krytým 25m bazénem.

Technická zařízení

- Obvodní požární stanice
- Automatická telefonní ústředna
- Technické a komunální služby
- Hromadné garáže

5.4. Plán roku 1983

5.4.1. Vymezení území a současný stav

Území je vymezeno ze severu prostorem chráněného přírodního krajinného útvaru Prokopského údolí. Z východu a jihu výstupní Barrandovskou komunikací a ze západu obcí Holyně.

Území 1., 2. a 3. stavby je od roku 1980 přebíráno a k zahušťování dochází pouze na stavbách 4 – 9. Současně s pozdním rozhodnutím o tramvaji bylo nutno ji trasovat již do vyprojektovaných projektů.

Celé řešené území bylo (a v části staveb 4 – 9 dosud je) využito jako zemědělská půda (orná půda, zahrady, sady a pastviny).

Na území je několik objektů určeno k demolici (chaty, drobné stavby, studny, jímky, ovocné sady a ploty)

5.4.2. Hlavní faktory a záměry řešení

Na celém území bylo pole, nyní již na území 1. – 3. stavby zrušeno. Území má protáhlý tvar od západu k východu a uprostřed je zúženo. Od severu lesem, který vybíhá z Prokopského údolí a od jihu Pražskou čtvrtí. Tento tvar území vedl k přirozené ose západ – východ. Sídliště má tedy zhruba půdorys činky, kdy v centrech západního i východního okrsku, které jsou na středech okrsků, obsahují centra občanské vybavenosti a hlavní centrum na střední spojce. Tato centra jsou spojena tramvajovou trasou a pěší osou, která prochází celým územím od západu k východu. Na tuto centrální osu jsou navrženy nejvýznamnější budovy – centra, školy i účelové stavby (ubytovna, sportoviště, střední školy i domov důchodců). Pěší osa mosty překonává komunikace. Hlavní zátěž dopravy převezme výstupní barrandovská komunikace, na kterou je doprava sváděna prostřednictvím 4 sběrných komunikací.

Obr. č. 7: Urbanistické řešení 1983

Zdroj: studie roku 1983

5.4.3. Komunikace a doprava

Řešení se týká 4 až 9. stavby, to znamená západní části území Barrandova I.

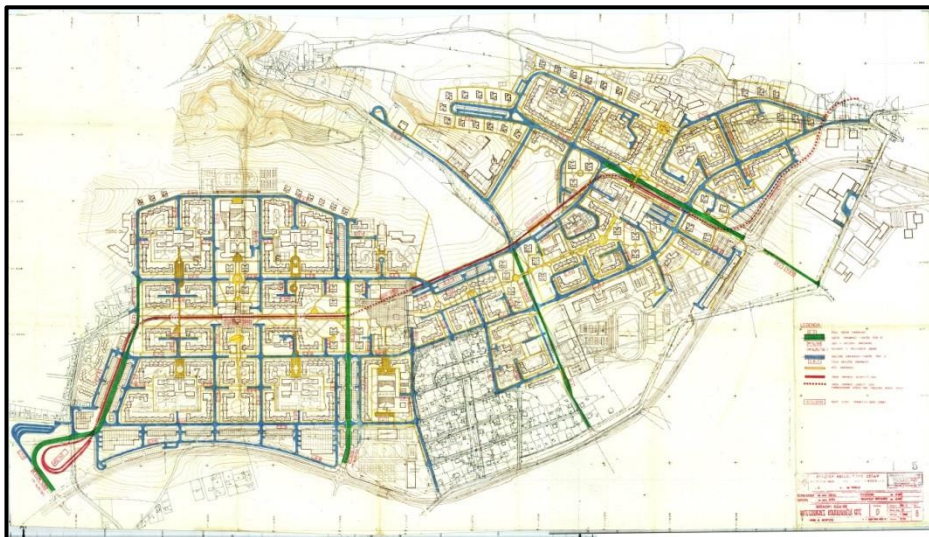
1 až 3. stavba, to znamená východní část území Barrandova I je v současné době již ve stádiu prováděcích projektů nebo v realizaci některých objektů.

Komunikační síť východní části je proto v návrhu změny PÚP převzata z posledních stupňů projektové dokumentace. Výjimku tvoří trasa tramvaje, která je zde řešena v celém rozsahu území Barrandova I (1 až 9. stavba) a to na podkladě rozhodnutí, že území Barrandova bude obsluhováno tramvají Smíchov – Hlubočepy – Barrandov. Návrh uspořádání komunikační sítě vychází z tangenciální polohy obytné zóny vůči Výstupní barrandovské komunikaci, která v tomto úseku vedle funkce v Základní komunikační síti, je také ve funkci hlavní sběrné komunikace.

Sběrnou komunikační síť tvoří Výstupní barrandovskou komunikace a z ní vycházejí příčné komunikace označené B1 až B5. Na sběrných komunikacích je navrženo příčné uspořádání ve dvou kategorizačních typech v mezi křižovatkových úsecích. Napojení sběrných komunikací na Výstupní barrandovskou komunikaci je uplatňováno čtyřmi křižovatkami.

Systémem tangenciálních sběrných komunikací se vytvoří izolované soustředování sběrné dopravy zvláště pro východní část a zvláště pro západní část. Propojení obou částí se umožňuje po Výstupní barrandovské komunikaci a v obvodových obslužných komunikacích na jihu a na severu území. Obslužná komunikační síť byla koncipována v kombinaci obslužných a obytných ulic.

Obr. č. 8: Komunikace a doprava 1983

Zdroj: studie roku 1983

MHD

Tramvaj

Obsluha MHD se řeší tratí modernizované tramvaje. Tato tramvajová trať navazuje na výstup Hlubočepy – Barrandov.

V úseku 1 až 3. stavby přinese výstavba tramvajové trati značné problémy vzhledem k tomu, že se jedná o území již ve výstavbě a to v koncepci, které podle původních dispozic s tramvají neuvažovala, ale řešila obsluhu MHD autobusy.

Poloha tramvajové trati v řešeném území 4 až 9. stavby je v koridoru pěší zóny, která je v těžišti obytného území.

Tramvaj se v tomto centrálním úseku stává koncepčním prvkem hlavní pěší zóny a navazuje svými stanicemi na střediska aktivit, bydlení a občanské vybavenosti.

Autobus

V současné době podle generelu a stavu projektové připravenosti se jeví jako reálný termín uvedení tramvajové trati MHD do provozu v roce 1993, to je v době, kdy sídliště Barrandov I bude prakticky již realizováno.

Proto se řeší náhradní, dočasná obsluha sídliště autobusy MHD v souladu a generelem obsluhy jihozápadního sektoru hlavního města Prahy, v závislosti na postupném uvádění křižovatky na levém břehu předmostí Barrandovského mostu do provozu a s přihlédnutím ke zřízení nových a využitím stávajících autobusových linek.

Obr. č. 9: MHD 1983

Zdroj: studie roku 1983

Pěší trasy

Pěší zóna řešená na území 1 až 3. stavby je navržena v těžišti výstavby ve směru východ – západ. Tento pěší koridor pokračuje i na území 4 až 9. stavby, spojuje tak centra občanské vybavenosti a vytváří dopravní pěší zónu Barrandova I.

Křížení se sběrnými komunikacemi jsou řešena jako bezkolizní, v centrálním úseku mezi sběrnými komunikacemi probíhá v ose pěší zóny tramvajová trať, která má stanici v západním centru. Příčné pěší trasy ve směru sever – jih propojují především školská zařízení.

Celková koncepce řešící zklidnění dopravy dává možnost minimalizovat pohyb automobilů v obytné zóně.

Výstupní barrandovská komunikace má v řešeném seku dva podchody pro pěší, umožňující bezkolizní propojení pěšáku severně a jižně od VBK, přičemž je také umožněn rekreační pohyb obyvatel sídliště do jižně položeného Chuchelského háje.

Pobyt pro rekreaci obyvatel sídliště se předpokládá především do přírodního parku Prokopského a Dalejského údolí, které je položeno na severu území.

5.4.4. Bytová výstavba

Bytová výstavba z větší části pokrývá spíše vnitřní prostor a účelovým stavbám byly podřízeny okraje sídliště.

Zadání:

Na bytový fond a počet obyvatel byly 2 nároky:

1. Zadávací směrnice ÚHA:
 - a. 11700 bytů
 - b. Minimálně 40000 obyvatel
2. Směrnice MVT:
 - a. 11893 bytů
 - b. Minimálně 41551 obyvatel

Přičemž stavby 1 – 3 měly být převzaty.

Návrh:

Podrobný územní plán navrhuje:

- 11809 bytů
- 42583 obyvatel

Na Barrandově je navržena vyšší % velkých bytů, jelikož tato lokalita Prahy je vhodná pro rodinné bydlení.

Tab. č. 7: Počty bytů a obyvatel 1983

Přehled počtu bytů a obyvatel na 1. až 9. stavbě									
	Číslo stavby	Počet bytů	Kategorie bytů						Počet obyvatel
			I	II	III	IV	V	VI	
	1.	1471	56	290	176	684	203	62	5287
	2.	1486	18	318	41	888	138	83	5517
	3.	1436	42	203	328	560	243	60	5247
	4.	244		71	2	141	20	10	872
	5.	1397		297	39	940	15	106	5182
	6.	1662		351	78	1101	30	102	6126
	7.	1424		323		984		120	5290
	8.	1362	144	267		897		54	4586
	9.	1327	144	270		843		70	4476
Celkem	1. - 3.	4393	116	811	545	2132	584	205	16051
	4. - 9.	7416	288	1579	119	4903	65	462	26532
	1. - 9.	11809	404	2390	664	7035	649	667	42583

Zdroj: vlastní ze studie roku 1983

Obr. č. 10: Označení staveb 1983

Zdroj: studie roku 1983

5.4.5. Občanská vybavenost

Je navrhována tak, aby všechny její složky byly rozmístěny v území a docházkové vzdálenosti splňovaly dané normy.

Školství

Pět zařízení jeslí, které se navrhuje ve zklidněných částech území s kapacitou 10 míst na 1000 obyvatel.

Obr. č. 11: Jesle 1983

Zdroj: studie roku 1983

Dvanáct mateřských škol pokrývá celé území s celkovým počtem 1440 míst.

Obr. č. 12: Mateřské školy 1983

Zdroj: studie roku 1983

Sedm základních škol, přičemž pouze jedna zajišťuje západní okrsek a šest škol je navrhováno ve východním okrsku. Je navrhováno 140 míst na 1000 obyvatel.

Obr. č. 13: Základní školy 1983

Zdroj: studie roku 1983

Další formy občanského vybavení (služby, obchod a stravování) jsou situovány v centrální ose, podél trasy tramvaje a v blízkosti jejich zastávek.

Dvě sportovní zařízení jsou navrhována pouze ve východním okrsku na jedné z příčných sběrných komunikací. Kulturní zařízení jsou naopak situována pouze v západním okrsku.

5.5. Příklad po roce 1990

5.5.1. Urbanistická struktura a architektura

Lokalita Nový Barrandov je na území náhorní planiny rozprostírající se ve směru východ – západ. Architektonické řešení je dáno především použitými panelovými konstrukčními soustavami – OP 1.11, VVÚ-ETA, LARSEN-NIELSEN. Vesměs jsou zde typové bytové domy.

Na řešeném území převládá bytová zástavba panelového typu s výškovou hladinou osmi podlažních bytových domů ve střední části. Bodové věžové panelové jsou až dvanáctipodlažní v centrální části a k okrajům zástavby se snižují na výšku šesti podlaží. Bytová zástavba je vybavena pouze základní vybaveností. Přibližně středem lokality je vedena hlavní pěší komunikace, která je osou zástavby a spojuje hlavní centrální části sídliště. Na tuto hlavní pěší komunikaci jsou umístěna významná křížení hlavních tahů, jsou zde soustředěny významné stavby. Příčné komunikace jsou opatřeny bezkolizními přechody.

Rozhodujícím limitním faktorem je existence rychlostní komunikace K Barrandovu se všemi svými negativními projevy a vztah k přírodnímu parku Prokopské údolí a obci Holyně.

5.5.2. Funkční využití

Na celém řešeném území převládá zástavba s bytovou funkcí, která je doplněna jen základní občanskou vybaveností. V malé míře jsou zde plochy určené pro sport, tyto plochy jsou ve své podstatě sportovním zázemím školských staveb. Podle územního plánu hlavního města Prahy zde jsou plochy určené pro dopravní zařízení, jako jsou hromadné garáže, záchytná a jiná parkoviště a také plochy technického vybavení.

Na území a v blízkém okolí jsou i významné oblasti pro rekreační využití, především Prokopské údolí, Chuchelský háj, Zbraslav.

6. Výsledky

6.1. Rok 1970

S prvním návrhem plánu se započalo již v roce 1970, kterému předcházela studie, kde podle ní bylo možno realizovat sídliště. V roce 1969 zpracoval ing. arch. J. Král urbanistickou studii (bohužel nedohledána), která potvrdila reálnost tohoto záměru, zároveň však ukázala, že staveniště je z klimatického hlediska pro bytovou výstavbu neobyčejně vhodné, ale klade značné nároky na podmiňující investice pro dopravu (nevyskytuje se v požadovaném množství) a infrastrukturu, které podle rozvahy generálního ředitelství Výstavby hlavního města Prahy nelze do roku 1975 zabezpečit. Tím se stává i nereálným i záměr prvních odevzdávek bytů na tomto staveništi v roce 1974. Současně výstavba vyžaduje provést některá opatření celoměstského charakteru.

6.1.1. Poloha území

Jak již je v analýze psáno, v tomto roce bylo území ohraničeno na severu přírodními útvary, na východě vilovými čtvrtěmi, na jihu areály Barrandova a na západě Pražskou čtvrtí, která patří k obci Slivenec. Pražská čtvrť tvoří jakousi hradbu

vymezeného území. Toto je zmiňováno proto, jelikož v budoucnu se území bude rozšiřovat dále západ.

6.1.2. Kapacita území

Ve schváleném směrném územním plánu hlavního města Prahy z r. 1964 bylo území na Barrandově určeno převážně pro účelovou výstavbu a jen menší část pro výstavbu bytovou v rozsahu asi 1000 bytů. Neobyčejně klimaticky výhodná poloha místa, jehož obtížné spojení s městem má být v budoucnu podstatně zlepšeno vybudováním městského komunikačního okruhu, spolu s tíživou situací při vyhledávání ploch pro bytovou výstavbu v Praze vedla k tomu, že při aktualizaci směrného plánu byla zvýšena plánovaná kapacita bytové výstavby na dané ploše na cca 3000 bytů s komplexní vybaveností a 10500 obyvateli.

6.1.3. Urbanistické uspořádání

Dopravním řešením daný výstup na plošinu, přijatelná docházková vzdálenost a možnost výškové zástavby spoluurčily umístění hlavního centra v souladu se směrným plánem Prahy.

Centrum zajišťuje formu vyššího základního vybavení, ale za formou vyššího vybavení je zapotřebí směřovat uspokojování potřeb obyvatelstva do prostoru centra Anděl. Centrum prakticky rozděluje území na dva okrsky, z nichž východní okrsek navazuje na zástavbu Starého Barrandova (vily V Bokách) a sousedí s areály Filmového studia Barrandov. Jedná se o okrsek se základní vybaveností (potravin, drobný obchod) a odpovídá okruhu 18. třídní základní škole. Západní okrsek je přibližně o polovinu větší, odpovídá okruhu 24. třídní základní škole a zajišťuje základní vybavení, ale nabízí ve větší míře sportovní využití. Na severu je návaznost na Dalejské – Prokopské údolí, které zajišťuje bezprostřední rekreaci pro obyvatele. Okolo obvodní komunikace se nacházejí bytové domy a na západě území rodinné domy.

6.2. Rok 1973

Tento rok změnil pohled na sídliště Barrandov. Z hlediska vymezeného území, uspořádání budov a kapacitou zcela předčil první návrh v roce 1970.

6.2.1. Poloha území

Území se oproti výše zmíněnému roku rozšířilo i za Pražskou čtvrť, což je důležité zmínit. Nyní sahá až ke katastrálnímu území obce Slivenec, zahrnuje i obec Holyně a na severu je ohraničeno zalesněným terénem.

6.2.2. Kapacita území

Hlavním cílem tohoto návrhu podrobného územního plánu bylo zvýšení počtu bytových jednotek ze 7500 na cca 8500 v daném obytném souboru včetně příslušné vybavenosti. K tomuto rozsáhlému navýšení mělo dojít na podkladě úzkostlivého šetření půdním fondem, ovšem tak, aby nedošlo k narušení platných norem pro navrhování obytných souborů. Dalším předpokladem pro zahuštění bytové zástavby by mělo být i dosažení vyšší průměrné hladiny zástavby. Počet obyvatel byl stanoven na 29711 v sídlišti.

Kapacita bytových jednotek se oproti roku 1970 zvýšila o 5500 bytů, v důsledku postupu bytové výstavby dále na západ, ale nikde nebyl uveden důvod takového postupu.

6.2.3. Urbanistické uspořádání

Důležitým faktorem toho návrhu se stává již zmíněná Pražská čtvrť, která rozděluje území na dvě lokální centra. Tato centra jsou mnohem více vybavena než v předchozím návrhu. Jedná se především o strategické rozmístění školství i s gymnázia se sportovním zázemím. Hlavní centrum je položené pod Pražskou čtvrtí a současně ho protíná hlavní obslužná komunikace. Nachází se zde vyšší vybavenost i základní administrativa. Bytová výstavba se skládá z bodových domů a ve větší míře z řadových domů táhnoucí se podél obslužných komunikací zajišťujících v sídlišti dopravu. Dalším důležitým faktorem je výstupní barrandovská komunikace.

Oproti roku 1970 se celková urbanistická koncepce změnila. Nyní se centrum přeselo do výhodnější pozice vůči novému uspořádání. Zvýšila se občanská vybavenost celého území. Zlepšila se dopravní dostupnost sídliště a vybudovaly se svobodárny o kapacitě 3000 lůžek.

6.3. Rok 1983

Tento rok přinesl zásadní změnu v podobě jiných architektů. Projektování probíhala na podkladech skupiny architektů z Ateliéru 10. Nyní převzali projektování Jan Kerel a Zdeněk Hölzel, kteří přinesli zcela nový přístup, ale museli bojovat i s režimem té doby.

Změna PÚP Barrandova I byla zadána Útvarem hlavního architekta hlavního města Prahy a to “Zadávací směrnicí pro pořízení změny podrobného územního plánu Barrandov I“, kterou zpracovali architekti v roce 1982.

Zadání vymezilo území, určilo požadavek na počet bytů (minimálně 11700) a počet obyvatel (minimálně 40000), stanovilo druh MHD (tramvaj) a ochranná pásma. Dále zásadní směrnice pro zpracování urbanistické kompozice i technické infrastruktury.

V tomto roce byla již částečně realizována východní část obsahující 1 až 3 stavbu.

6.3.1. Poloha území

Území se rozprostírá na náhorní Barrandovské plošině, kde na jihu hraničí s rozsáhlými Barrandovskými ateliéry, na východě se starou zástavbou a na západě obcí Holyně.

Změnou oproti roku se stává absence území obce Slivenec, které je do tohoto návrhu nezahrnuto.

6.3.2. Kapacita území

Návrh počítá s celkovým počtem 11809 bytových jednotek pro 42583 obyvatel.

Zde došlo k dalšímu navyšování bytových jednotek, zhruba o 3300 bytů oproti minulé studii.

6.3.3. Urbanistické uspořádání

Území bylo rozděleno na stavby 1 až 9, kdy stavba 1 až 3 zahrnuje východní část, 4. a 5. stavba je na středu území a stavby 5 až 8 jsou na západní části. Celé území zaujímá bloková zástavba, uvnitř s mateřskými školami s ochrannou zelení u komunikací. Na středech západního a východního okrsku se vyskytují centra s občanskou vybaveností a na jejich spojce leží hlavní centrum. Územím vede trasa navrhované tramvaje jako forma MHD pro toto sídliště. Na jejich stanicích se nacházejí všechny důležitá centra a stavby občanského vybavení. Nově se také navrhovaly veřejné prostory, sochy a náměstí pro uvolněnější prostor v sídlišti.

Vůči rokům předchozím se koncepce výrazně zlepšila kvůli návrhu vyznačení soukromých, poloveřejných a veřejných prostorů, kdy obyvatelé přesně vědí a uvědomují si prostory.

6.4. Důvody změn

Ve směrnicích pro výstavbu, přestavbu a organizaci území hlavního města Prahy k usnesení vlády o směrném územním plánu Prahy z roku 1964 se ukládá budovat Prahu jako ucelené město se soustředěnou výstavbou na okrajových plochách.

V Praze je jen málo velmi vhodných míst pro svou klimatickou charakteristiku a již započatou předválečnou výstavbou tradičně určených pro bytové účely, jako je navrhovaná náhorní plošina Barrandova. Bohužel, pro tyto účely zbývá jen část s mírným severním sklonem terénu, zatímco jižní svahy jsou věnovány jiným účelům (areál filmových ateliérů).

Změny se nejvíce projevovaly na velikosti území, které se v období 1970 – 1990 rozšiřovalo směrem na západ, kde bylo území zemědělsky obděláváno od Pražské čtvrti po obec Holyně z důvodu hustší zástavby pro co nejvíce navrhovaných obyvatel. Dalším důvodem změn, byly dostupné stavební technologie, které se stále vyvíjely v průběhu zmíněného období. Režim tehdejší doby tolik finančně nepřispíval, a proto se hledaly jiné formy investic ve formě investorů, kteří chtěli stavět co nejekonomičtěji. Hlavní důvodem ovšem bylo, že původní plány byly vypracovány jinými architekty, než přišli architekti Kerel a Hölzel, kteří sídliště nakonec vybudovali.

7. Diskuse

Sídliště se doslova budovalo na „zelené louce“, jelikož ubývalo volných prostorů v okolí hlavního města Prahy. Projektanti se tedy museli potýkat s mírným severním sklonem, možným úletem z nedaleké cementárny a rušením klidu leteckou dopravou. Při průzkumech se zjistilo, že blízká cementárna nebude zhoršovat ovzduší sídliště a letecká doprava se měla v budoucnu odklonit a měla se používat letadla s nižší hlukovou hladinou. Sídlišti tedy nic nevadilo v jeho dalším plánování a mohly být uskutečněny první studie a plány.

Byla vypracována urbanistická studie, která potvrdila, že lze na tomto území budovat sídliště, ovšem upozornila na zvýšené investice v oblasti dopravních komunikací a vybudováním potřebné technické infrastruktury.

Při vyhledávání studií jsem se zaměřoval spíše na urbanistickou strukturu než na ekonomické faktory, které nejsou předmětem této práce, ale z nynějšího hlediska usuzuji, že přehled o financování sídliště může být důležitý. Došlo by k vytvoření představy o náročnosti, v té době potřebných pro realizaci. Vyhledal jsem celkem šest studií, ale byly použitelné jen tři výše zmíněné, jelikož byly z větší části úplně a chybělo velice málo nebo byly kompletní.

Na navrhovaných plánech bylo zajímavé studovat jejich ztvárnění různými architekty a uvažovat nad postupy, které zvolili. Mně osobně se líbil plán z roku 1970, kdy uvažovaly napojení sídliště na plánovaný městský okruh, rozdělit sídliště pomocí

komunikace na dva okrsky a využít mimoúrovňového křížení komunikací s pěší dopravou. Využít obvodové komunikace k vytvoření vnitřních prostorů pro základní školy, kde se prakticky děti neselekávaly s dopravou.

Druhý návrh byl podle mého názoru zmatený, jelikož velikostně zasahovalo i do území obce Slivenec. Zde se řešila ve větší míře zástavba velkých skupin řadových domů a byla dochována pouze jedna mapa, která znázorňovala urbanistické řešení, ale nikoliv dopravu, či MHD.

Nejvíce prostorově vyvážený se mi zdál plán z roku 1983, z něhož se východní část a střed do značné míry realizovaly. Od obou architektů jsem si cenil jejich návrh vytvořit v sídlišti sochařskou mozaiku, prostorná náměstí, pěší bulvár a zajištění městské hromadné dopravy formou tramvaje. Dále dobrou orientaci v prostotu a schování mateřských škol do vnitrobloků zástavby.

Mnou zvolená metoda jasně ukazuje, jak se sídliště měnilo a jak se nakládalo s vymezeným prostorem. Srovnání probíhalo na základě vyčtení údajů ze studií a plánů a jejich následné srovnání.

8. Závěr

Na sídlišti Barrandov můžeme pozorovat, jak se měnilo plánování v roce 1970, 1973 a 1983. Měnily se tvary, ohraničení, velikost, vedení komunikací a jiné věci. Architekti chtěli vybudovat nové sídliště, nové postupy a nové technologie, bohužel doba byla pro architekturu nepříznivá, chyběly finance. Sídliště se od počátečního návrhu postupně rozrůstalo dále na západ k obci Holyně, ale nakonec bylo realizováno pouze území navrhované v roce 1970.

Cílů bylo dosaženo za pomoci srovnání jednotlivých plánů a uvedení důvodů jejich změn.

9. Použité zdroje

ŠMEJKAL J., VESELÝ I., 1956: Obytný okrsek: pokyny pro navrhování a plánování obytných okrsků, Praha, 115 stran

NORBERG SCHULZ., 2010: Genius loci. Krajina. Místo. Architektura. Praha 2010, 213 stran

LYNCH K., 2004: Obraz města. Praha, 202 stran

MUSIL J., HORSKÁ P., MAUR E., 2002: Zrod velkoměsta: urbanizace českých zemí a Evropa, Paseka, Praha, 352 stran

MUSIL J., 1985: Lidé a sídliště, Praha, 333 stran

MUSIL J., 1989: Občanské vybavení: územní principy racionálního rozvoje, Brno, 83 stran

MUSIL 2010 — Jiří MUSIL: Sociologie. Bylo to nutné? In: HORSKÝ 2010, 20–24

SMITH N., 1996: The New Urban Frontier: Gentrification and the Revanchist City, Routledge, Chapman & Hall, 262 stran

HÖLZEL Z., 1988: Nový Barrandov. Výtvarný generel. In: Architektura ČSR 47, 1988

MYSLIVEČKOVÁ O., 1986: Domy odněkud. In: Československý architekt 32, 1986

ŠEVČÍK J., ŠEVČÍKOVÁ J., 1986: Malovaná architektura. In: Architektura ČSR 45, 1986

ŠVÁCHA 2010a — Rostislav ŠVÁCHA: Rekapitulace sídlišť. In: Stavba 7, 2000, 36–41

FERENČUHOVÁ S., 2009: Město: proměnlivá samozřejmost, Pavel Mervart, 252 stran

HONZÍK K., 1963: Ze života avantgardy: zážitky architektovi, Československý spisovatel, 240 stran

PECHAR J., ULRICH P., 1981: Programy české architektury, Praha, 302 stran

PALLA V., LUNGA J., 1960: Základní úkol územních plánů rajónů, Praha, 99 stran

MAIER K., 2012: Udržitelný rozvoj území, Praha, 253 stran

GINCBERG A S., 1955: Průmyslová výstavba bytů: typové projektování obytných budov při průmyslových způsobech zastavění, Praha, 195 stran.

GEDDES P., 1968: Cities in Evolution,, London 409: s.

HAMPL M., 2005: Grafická organizace společnosti v České republice: Transformační procesy a jejich obecný kontext. DemoArt. Praha. 147 s. 21.

HAMPL J., GARDAVSKÝ V., KÜHNL K., 1987: Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR. Univerzita Karlova. Praha. 255 s.

HOWARD E., 1960: Garden Cities Of To-morrow, London: 168 s.